

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ "ΕΠΟΧΙΚΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ" ΚΑΙ "ΥΠΑΣΠΙΣΤΗΡΙΟ" ΣΤΟ ΠΡΩΗΝ ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΚΤΗΜΑ ΤΑΤΟΪΟΥ

Το Κτήμα Τατοΐου, στον Εθνικό Δρυμό της Πάρνηθας, με τα ανάκτορα της τέως βασιλικής οικογένειας και τα βοηθητικά του κτήρια, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα νεότερα μνημεία της Ελλάδας. Η ιστορία του αρχίζει το 1872, με την αγορά του από τον Γεώργιο Α΄, που το σχεδίασε ως κτήμα αναψυχής με κυρίαρχο στοιχείο το δάσος. Το 1898, έπειτα από διαδοχικές αγορές, το κτήμα απέκτησε τη μέγιστη έκτασή του, 47.427 στρέμματα, και διαμορφώθηκε σταδιακά σύμφωνα με τα πρότυπα αντίστοιχων μεγάλων κτημάτων του εξωτερικού.

Το 2003, ο πυρήνας του Κτήματος χαρακτηρίστηκε ως ιστορικός τόπος και όλα τα κτήριά του ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία με την Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/535/56545/23.10.2003 (ΦΕΚ 1620/Β/2003). Έκτοτε, η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Αττικής, Ανατ. Στερεάς Ελλάδας και Κυκλάδων μαζί με τις υπόλοιπες συναρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού, υλοποιεί έργα συντήρησης, στερέωσης και αποκατάστασης στα κτήριά του και τον περιβάλλοντα χώρο τους.

Στο ανωτέρω πλαίσιο εντάσσεται και η Πράξη με κωδικό MIS 6019781 «Αποκατάσταση των κτηρίων "Εποχικών Εργατών" και "Υπασπιστήριο" στο πρώην Βασιλικό Κτήμα Τατοΐου», του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αττική 2021-2027», που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Φυσικό αντικείμενο της Πράξης είναι η αποκατάσταση των κτηρίων «Εποχικών Εργατών» και «Υπασπιστήριο», δύο εκ των σαράντα πέντε προστατευόμενων κτηρίων του ιστορικού τύπου του Κτήματος. Η υλοποίηση του έργου σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση των υπολοίπων παρεμβάσεων που εκτελούνται συνολικά στο Κτήμα, προβλέπεται να το αναδείξουν σε έναν υπερτοπικό πόλο πολιτισμού.

Το κτήριο των "Εποχικών Εργατών", γνωστό και ως Εστιατόριο Προσωπικού, ανήκει στην ενότητα «Χωριό» και ανάγεται στην τέταρτη φάση επέκτασης του Κτήματος (1936-1940). Κτίστηκε το 1937-1938 για να στεγάσει αρχικά τους εποχικούς εργάτες του Κτήματος, για διάστημα περίπου 15 ημερών, και είχε δύο ξεχωριστές πτέρυγες ανδρών και γυναικών. Οι ανάγκες λειτουργίας του κτήματος οδήγησαν στη λειτουργία του κτηρίου σε μόνιμη βάση. Πρόκειται για ισόγειο κτήριο επιφάνειας 295,0τ.μ. αποτελούμενο από φέρουσα τοιχοποιία από λιθοδομή, πλινθοδομές και δίρριχτες στέγες με επικάλυψη με κεραμίδια γαλλικού τύπου. Φέρει μεγάλα ανοίγματα με ξύλινα κουφώματα. Το κτήριο εμφανίζει σημαντική παθολογία με εκτεταμένες καταρρεύσεις και κρίσιμα στοιχεία ευστάθειας σχεδόν στο σύνολο του φέροντος οργανισμού. Το φυσικό αντικείμενο αφορά στην υλοποίηση των οικοδομικών και Η/Μ εργασιών αποκατάστασης και διαρρύθμισής του προκειμένου να αποτελέσει χώρο εκπαίδευσης και συνεργασίας με Πανεπιστημιακούς φορείς. Οι εργασίες που προβλέπονται είναι ενισχύσεις διατηρούμενων στοιχείων φέροντος οργανισμού, αναδομήσεις, συμπληρώσεις, ανακατασκευές, διαρρυθμίσεις με ελαφρά χωρίσματα, τοποθέτηση νέων κουφωμάτων και κατασκευή τελικών επιφανειών και Η/Μ.

Το "Υπασπιστήριο", ανήκει στην Ανακτορική Ενότητα, βρίσκεται ΒΔ του Ανακτόρου και χτίστηκε το 1890/1891 από τον αρχιτέκτονα Σάββα Μπούκη. Πρόκειται για μια μικρής κλίμακας έπαυλη τύπου «αγγλοσαξωνικού, σχεδόν αμερικανικού cottage». Αναφέρεται και ως αντίγραφο της «μικρής βίλλας» στο Bernstorff της Δανίας. Είναι διώροφο (ισόγειο και Α΄ όροφο), με ορθογωνική κάτοψη, επιφάνειας 296,0τ.μ. (148,0τ.μ. σε κάθε στάθμη). Καλύπτεται με ενιαία στέγη, που αποτελείται από δύο οξυκόρυφα αλληλοτεμνόμενα δίρριχτα τμήματα και επικάλυψη με γαλλικά κεραμίδια. Στο Υπασπιστήριο κατοίκησαν ο Γεώργιος ο Α΄ και η Όλγα. Χρησιμοποιήθηκε, επίσης, ως κατοικία των κηπουρών του παλατιού και ενίοτε, στο σφαιριστήριο λάμβαναν χώρα σχολικές εξετάσεις των βασιλοπαίδων. Επίσης στέγασε το τηλεφωνικό κέντρο του Τατοΐου, που μεταφέρθηκε εκεί από το παλάτι, όπου και ήταν αρχικά. Σε επόμενη φάση χρησιμοποιήθηκε ως παραθεριστική κατοικία φιλοξενούμενων της οικογένειας. Στο διάστημα της Κατοχής χρησιμοποιήθηκε από τις γερμανικές αρχές ως κατάλυμα αξιωματικών. Το κτήριο βρίσκεται σε καλή κατάσταση διατήρησης καθώς προ δεκαπενταετίας είχαν συντελεστεί από την Υπηρεσία επεμβάσεις που περιορίζονταν στην ενίσχυση του φέροντος οργανισμού του. Οι εργασίες που προβλέπονται είναι περιορισμένες ενισχύσεις διατηρούμενων στοιχείων φέροντος οργανισμού, τοποθέτηση εσωτερικού ανελκυστήρα, κουφώματα και διαρρυθμίσεις χώρων με κατασκευή τελικών επιφανειών και Η/Μ.

Το σύνολο του τεχνικού και οικονομικού αντικείμενου της Πράξης θα υλοποιηθεί μέσω δύο επιμέρους υποέργων με συνολικό προϋπολογισμό 2.000.000,00 €. Η Πράξη εντάχθηκε τον Ιούλιο του 2025 και οι εργασίες προβλέπεται να έχουν ολοκληρωθεί έως την 31η Δεκεμβρίου 2027.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

